

MỐI QUAN HỆ GIỮA SẮT VÀ LÂN Ở MỘT SỐ HỆ THỐNG CÂY TRỒNG CHÍNH TRÊN ĐẤT CÁT NỘI ĐỒNG TỈNH THỪA THIÊN - HUẾ

Nguyễn Trung Hải, Lê Thanh Bôn

TÓM TẮT

Nghiên cứu này được thực hiện nhằm tìm hiểu mối quan hệ giữa sắt và lân trên đất cát nội đồng tỉnh Thừa Thiên - Huế ở 2 loại hình canh tác chính trên đất ngập nước trồng 2 vụ lúa (2L) và đất trồng 1 vụ lúa - 1 vụ lạc (1L). Mặc dù có chung nguồn gốc hình thành là đất cát nội đồng nhưng tác động của các điều kiện ngoại cảnh đã ảnh hưởng khá lớn đến tính chất đất. Các nhân tố tham gia vào việc cố định lân trong đất 2L cao hơn so với đất 1L dẫn đến hàm lượng lân dễ tiêu trong đất 2L thấp hơn đất 1L (3,74 mg so với 4,89 mg/100g đất) ở trước thí nghiệm, mặc dù ở cả hai loại hình này hàm lượng lân tổng số tương đương nhau. Sự khác biệt giữa hàm lượng sắt và lân trong đất ở 2 loại hình canh tác có xu hướng biến đổi theo pH_{KCl} của đất. Ở đất 1L, cùng với sự gia tăng của pH_{KCl} , hàm lượng của ion Fe^{3+} và hàm lượng lân dễ tiêu tăng theo. Tuy nhiên ở đất 2L, pH_{KCl} ít có sự thay đổi sau 1 vụ gieo trồng nhưng hàm lượng ion Fe^{2+}/Fe^{3+} và hàm lượng lân dễ tiêu có sự thay đổi do ảnh hưởng của điều kiện ngập nước lâu ngày. Đối với đất trồng lạc, tương quan giữa sắt và lân rõ ràng nhất xảy ra ở nhóm Fe^{2+} với lân tổng số ($r = 0,351$). Tuy nhiên ở đất ngập nước lâu ngày (2L), có sự tương quan từ khá chặt đến chặt giữa các giá trị của sắt và lân, trong đó nếu mối tương quan giữa Fe^{3+} với hàm lượng lân trong đất là tương quan thuận thì giữa Fe^{2+} và hàm lượng lân trong đất có mối tương quan nghịch.

Từ khóa: Ion Sắt (Fe^{2+}/Fe^{3+}), lân tổng số, lân dễ tiêu, đất ngập nước, đất trồng lạc.